

Codul deontologic al avocatului român

SUMAR:

I. Identitatea profesională și misiunea avocatului

II. Natura normelor deontologice

III. Principiile profesiei de avocat

1. Principiul independenței avocatului
2. Principiul legalității
3. Principiul respectării secretului profesional
4. Principiul prevenirii conflictelor de interese
5. Principiul demnității, al onoarei și al probității
6. Principiul loialității față de client
7. Principiul competenței profesionale
8. Principiul respectării confrăților și a tuturor persoanelor cu care avocatul intră în relații profesionale
9. Principiul respectării Statului de drept și contribuirea la o bună administrare a justiției
10. Principiul autoreglementării profesiei de avocat

IV. Incompatibilități și interdicții

V. Publicitatea și comunicarea cu mass media

1. Publicitatea
2. Relația avocatului cu mass media

VI. Relațiile avocaților cu clienții

1. Apărarea intereselor legitime ale clientului
2. Etapa premergătoare încheierii contractului de asistență juridică
3. Contractul de asistență juridică
4. Relația avocat client pe parcursul soluționării cauzei clientului
5. Onorariile
6. Impartirea onorariilor cu o persoana care nu este avocat
7. Fondurile clientilor
8. Responsabilitatea avocatului față de client

9. Rezilierea contractului de asistență juridică

VII. Relația avocaților cu magistrații și alte autorități publice

VIII. Relațiile între avocați

IX. Relațiile interprofesionale

X. Deontologia în activități profesionale transnaționale

*

* *

I. Identitatea profesională și misiunea avocatului¹

Avocatura este o profesie liberală, unitară, autoreglementată, care se desfășoară în baza legii. Ca atare, avocatul este obligat să respecte reglementările specifice și standardele etice ale profesiei, să protejeze demnitatea și onoarea corpului de avocați.

În exercitarea profesiei, cât și în orice acțiune sau comunicare publică, avocatul va ține seama de caracterul de interes public al profesiei de avocat decurgând din integrarea acesteia în sistemul judiciar ca profesie conexă celei de magistrat.

Misiunea avocatului este apărarea, prin toate mijloacele legale și legitime, a drepturilor, libertăților și a intereselor legitime ale clienților, în vederea aflării adevărului, a înlăturării justiției și a statului de drept.

În exercitarea profesiei, avocatul este obligat să acționeze cu bună credință, în apărarea valorilor profesiei de avocat și ale statului de drept. Atât în exercițiul profesiei, cât și în afara rolului său profesional, avocatul va respecta principiile profesiei de avocat pentru a-și proteja reputația profesională precum și imaginea profesiei de avocat, în care încrederea are un rol esențial.

¹**Notă explicativă:**

Acest capitol conține o explicație a aspectelor care formează identitatea profesiei de avocat și cele care o individualizează față de alte profesii. Conștientizarea identității profesionale a avocatului, în actualul context în care reglementările și hotărârile europene îl numesc "furnizor" iar pe client consumator este esențială pentru asimilarea principiilor și aplicarea corectă a acestora

II. Natura normelor deontologice

Codul deontologic al avocatului român stabilește principiile esențiale și regulile de conduită pe care avocatul trebuie să le respecte atât în exercițiul profesiei de avocat cât și în viața sa publică și chiar privată, dacă în acest mod se aduce atingere valorilor și principiilor fundamentale ale profesiei.

Aceste principii și reguli stau la baza oricărei interpretări a reglementărilor profesionale precum și la baza oricărei inițiative de reglementare profesională ori de modificare sau completare a modificărilor existente.

Normele de deontologie profesională reglementate de prezentul Cod sunt destinate să garanteze îndeplinirea de către avocat a misiunii sale privind apărarea drepturilor justițiabililor în scopul înfăptuirii justiției, să promoveze o cultură organizațională comună avocaților românibazată pe încredere și respect, să protejeze valorile și imaginea profesiei de avocat, care asigură identitatea profesiei și încrederea publicului.

Nerespectarea acestor norme constituie temei pentru inițierea unei proceduri disciplinare.

III. Principiile profesiei de avocat

Principiile profesiei de avocat reprezintă valorile pe care se bazează și pe care le apără avocatul atât în exercitarea profesiei, cât și în viața socială și în raport de care se interpretează orice normă deontologică și orice comportament în exercitarea profesiei sau în afara acesteia.

Principiile fundamentale² ale profesiei de avocat sunt următoarele:

1. Principiul independenței avocatului
2. Principiul legitimității
3. Principiul respectării secretului profesional
4. Principiul prevenirii conflictelor de interese
5. Principiul demnității, al onoarei și al probității
6. Principiul loialității față de client
7. Principiul competenței profesionale
8. Principiul respectării confrăților și a tuturor persoanelor cu care avocatul intră în relații profesionale
9. Principiul respectării Statului de drept și contribuirea la o bună administrare a justiției
10. Principiul autoreglementării profesiei de avocat

1. Principiul independenței avocatului

În exercitarea profesiei, avocatul este independent și se supune numai legii și reglementărilor profesionale.

Avocatul este obligat să-și exercite profesia potrivit crezului său profesional, liber de orice influență sau presiune, atât din partea terților, cât și față de propriile interese.

Avocatul trebuie să aibă grijă să rămână independent și față de grupurile de presiune și chiar față de propriul client sau viitor client, dacă convingerile sale

²Notă explicativă:

Principiile sunt cele tradiționale, acestea nu se pot schimba în esență, însă s-a modificat dramatic contextul de aplicare a acestora. De aceea, este necesară reinterpretarea principiilor tradiționale în contextul contemporan, care determină o diversificare a situațiilor în care intervin aceste principii. Este necesară sublinierea că sunt principii ale avocaților de drept continental și identificarea diferențelor de abordare față de principiile de drept anglo-saxon, deoarece de aici pornesc o serie de confuzii. Întrucât în Statut sunt definite anumite principii iar în codul deontologic al avocaților europeni mai sunt și altele, s-a procedat la o integrare a acestora sub forma unui decalog pentru a le asigura mai mult impact. Este esențial ca aceste principii să fie înțelese în esență, sublinierea principiului la capitolul distinct dedicat principiilor, deoarece capitolele următoare ale codului prevăd aplicarea acestor principii în diferite situații ivite în exercițiul profesiei și în practică.

nu corespund pretențiilor și cerințelor celui care îi solicită serviciul profesional. Independența îi permite avocatului să interpreteze și să solicite să se aplice legea într-un anumit caz potrivit propriului crez profesional, fără a se teme de faptul că va mulțumi sau nemulțumi orice formă de putere: judecătorească, executivă, legislativă, politică, ierarhică, economică, mass-media sau opinia publică.

Avocatul va evita orice acțiune care ar putea avea drept consecință directă sau indirectă prejudicierea independenței sale și va lua măsuri pentru asigurarea independenței sale pe tot parcursul activității sale.

2. Principiul legalității³

În exercitarea profesiei, avocatul este obligat să acționeze pentru apărarea clientului său numai în conformitate cu legea și cu reglementările profesionale. Avocații vor apăra numai interesele legitime ale clienților, în scopul aflării adevărului și al înlăturării nedreptății.

Avocații se vor prevala numai de procedeele legale și legitime pentru a obține probe în apărarea clienților.

3. Principiul respectării secretului profesional⁴

Secretul profesional este, în egală măsură, o îndatorire fundamentală a avocatului și un drept al clientului, derivat din drepturile sale fundamentale. Protejarea secretului profesional constituie o garanție a dreptului fundamental

³**Notă explicativă:** Aceste precizări sunt necesare deoarece trebuie contracarată orice idee că avocatul ar fi îndreptățit să fie complice al clientului și să împiedice actul de justiție în apărarea clientului. Este un aspect care nu este înțeles.

⁴**Notă explicativă:** Se precizează și se pune accent pe dubla natură a secretului profesional, de obligație a avocatului dar și de drept al clientului derivat din drepturile sale fundamentale, deoarece înțelegerea acestui aspect este esențială în actualul context al evoluției legislative, în care secretul profesional e interpretat drept privilegiu, "superimunitate" a avocatului, ignorându-se obiectivele sale privind înlăturarea nedreptății și garantarea drepturilor fundamentale la apărare și proces echitabil, a statului de drept.

Având în vedere faptul că secretul profesional are dublă natură – deontologică și legală – propunem ca drepturile și obligațiile concrete referitoare la protecția secretului profesional să rămână în Statut, iar în viitorul cod deontologic al avocatului român să fie aprofundate aspectele ce țin de înțelegerea esenței, naturii și a finalității acestui principiu, ca reguli generale, astfel încât să poată fi aplicat și la nivel deontologic, pentru situații în care legea sau statutul nu prevăd.

la apărare și a dreptului fundamental la un proces echitabil al clientului. De asemenea, protejarea secretului profesional este de esența profesiei de avocat, care are la bază încrederea cu care este investit de către client. Prin urmare, obligația avocatului cu privire la secretul profesional servește atât intereselor legitime ale clientului, cât și intereselor administrării justiției.

Obiectul secretului profesional îl constituie toate informațiile și datele de orice tip, în orice formă și pe orice suport, schimbate între avocat și clientul său: chestiunile pentru care o persoană a solicitat asistență juridică, datele privind persoana care a solicitat asistență, contractul dintre avocat și client, procedeele de strategie și tactică ale apărării sau reprezentării, consultațiile date sau destinate clientului, corespondența dintre avocat și clientul său, corespondența profesională dintre avocat și confrății avocați, notițele luate cu ocazia interviului profesional realizat de avocat cu clientul său pentru analiza faptelor, ori a unui dosar judiciar sau a unor documente cu relevanță juridică, suportul material al probelor puse la dispoziția avocatului în interesul pregătirii și realizării apărării, mărturiile primite de avocat în exercitarea profesiei, numele clienților, agenda profesională a avocatului, documentele financiare și operațiunile bancare ce vizează prestațiile profesionale, informațiile dobândite în legătură cu clientul și, în general, orice aspect ce vizează exercitarea profesiei sau este în legătură cu aceasta.

Sunt confidențiale atât informațiile pe care clientul le-a furnizat avocatului cu titlu confidențial, cât și orice alte informații și probe pe care avocatul le-a obținut prin activitățile proprii desfășurate în legătură cu cauza și care nu sunt cunoscute publicului.

Avocatul este obligat să se asigure ca secretul profesional este respectat de asociații săi, de avocații colaboratori sau salariați în interiorul profesiei, de personalul și angajații săi precum și de orice altă persoană cu care colaborează cu titlu profesional.

Avocatul nu se poate prevala de secretul profesional pentru a ascunde propriile fapte cu caracter penal.

Secretul profesional nu este încălcat atunci când avocatul folosește informațiile confidențiale care sunt necesare pentru propria sa apărare sau când datele respective au devenit deja publice, din alte surse.

În niciun caz, informația comunicată de client nu va putea fi folosită de avocat împotriva acestuia.

Avocatul va lua toate măsurile pentru a asigura confidențialitatea comunicărilor avocat client atât la sediul său profesional, cât și în comunicațiile electronice.

Obligația avocatului de a păstra secretul profesional începe în faza negocierilor cu clientul sau altă persoană împuternicită de client pentru a încheia contractual de asistență juridică și este nelimitată în timp.

4. Principiul evitării conflictelor de interes

Avocatul nu poate asista sau reprezenta un client în condițiile în care interesele clientului intră sau ar putea intra în conflict cu interesele altor clienți ale aceluiași avocat sau cu propriile interese ale avocatului.

Avocatul nu poate pleda împotriva părții care l-a consultat mai înainte în legătură cu aspectele litigioase concrete ale cauzei.

Avocatul trebuie să se abțină să preia un client nou în orice situație în care secretul profesional încredințat de alt client riscă să fie încălcat ori independența avocatului ar putea avea de suferit.

Interdicțiile cu privire la conflictul de interes se aplică și în situația în care există un astfel de conflict, chiar și potențial, între interesele clientului consultat, asistat sau reprezentat de avocat și interesele clienților pe care același avocat îi reprezintă în cadrul exercițiului altor profesii compatibile cu avocatura.

Interdicțiile cu privire la conflictul de interes se aplică și în situația în care există un astfel de conflict, chiar și potențial, între interesele clientului consultat, asistat sau reprezentat de avocat și clienții experților și specialiștilor cu care colaborează în exercitarea atribuțiilor sale. În această situație, înainte de a încheia orice convenție de colaborare, avocatul trebuie să se asigure că nu

există conflict de interese între clientul său și clienții experților și specialiștilor și că nu există niciun risc ca această colaborare să-i știrbească independența sau să afecteze deontologia profesională a avocatului.

Dacă un conflict de interese apare în timp ce avocatul acționează în interesul clientului său, acesta trebuie să înceteze asistența juridică, respectiv reprezentarea.

Interdicțiile cu privire la conflictul de interese se extind asupra avocaților salarizați în interiorul profesiei, avocaților colaboratori, asociațiilor avocatului.

5. Principiul demnității, al onoarei și al probității

Încrederea cu care este investit avocatul este de esența profesiei. Pentru a se bucura de această încredere din partea clienților, dar și a terțelor persoane, a instanțelor de judecată și a statului, avocatul trebuie să demonstreze standardele cele mai ridicate de integritate morală.

Avocatul trebuie să se abțină de la orice comportament care ar putea compromite reputația sa sau reputația profesiei, precum și încrederea publică în profesia de avocat.

Responsabilitatea avocatului pentru promovarea acestor standarde include atât prin comportamentul acestuia în exercitarea profesiei cât și în afara ei.

6. Principiul loialității față de client

Loialitatea față de client presupune că avocatul va propune clientului numai soluții oneste, în conformitate cu crezul său profesional și atribuțiile sale de apărător.

Avocatul va fi sincer față de client și va evita să preia un caz atunci când are dubii justificate cu privire la sinceritatea clientului.

Avocatul își va respecta principiile și nu va înainta un caz neonest, în numele clientului, la instanța de judecată sau la alte organe judiciare și de drept.

Avocatul va propune clientului posibilitățile de rezolvare a conflictului pe cale amiabilă sau prin mijloacele alternative de soluționare a conflictelor, atunci

când acestea sunt în interesul clientului și din punct de vedere al scopului îndeplinirii justiției.

7. Principiul competenței profesionale

Avocatul va prelua numai cazurile care corespund competențelor sale și nu va accepta cazuri care îl depășesc din punct de vedere profesional sau care exced posibilitatea de a se pregăti în timp util pentru soluționarea cazului în interesul clientului și al afirmării statului de drept.

Avocatul are obligația să se pregătească în permanență cu privire la evoluția legislației și a practicii judiciare, să urmeze cursurile de pregătire profesională potrivit legii.

8. Principiul respectării confrăților și a tuturor persoanelor cu care avocatul intră în relații profesionale

Respectul reciproc între toți participanții la actul de justiție este o condiție esențială a îndeplinirii justiției.

Acest principiu presupune exercitarea cu bună credință a profesiei de avocat, într-un mod onest și respectuos față de toți participanții la actul de justiție și față de experții și specialiștii cu care intră în relații de colaborare. Avocatul nu va minți și nu va înșela pe nimeni, în apărarea intereselor clientului.

9. Principiul respectării Statului de drept și contribuirea la o bună administrare a justiției

Avocatul are un rol esențial în administrarea eficientă a justiției și se poate bucura de încrederea participanților la actul de justiție numai dacă este și rămâne onest față de aceștia.

Scopul avocatului în realizarea apărării trebuie să fie asigurarea dreptății pentru clientul său, în conformitate cu interesele sale legitime, și nu achitarea sau câștigarea procesului civil, cu orice preț.

Avocatul nu trebuie să dea niciodată, cu bună-știință informații false sau care ar putea induce în eroare instanțele ori pe ceilalți participanți la actul de justiție.

Dacă interesele clientului, expuse avocatului, nu sunt legitime și intră în conflict cu realizarea justiției, avocatul este îndreptățit să refuze apărarea sau să ceară asistență de la baroul său în soluționarea unor asemenea probleme, atunci când are dubii.

10. Principiul autoreglementării profesiei de avocat

Acest principiu este strâns legat de independența avocatului. Avocatul trebuie să fie independent inclusiv față de stat, atunci când prin acțiunile statului se încalcă drepturile fundamentale ale cetățenilor.

De aceea, avocatul va avea un rol activ ori de câte ori constată, în activitatea sa, un control din partea statului, care încalcă reglementările și principiile fundamentale ale profesiei.

Avocatul este îndreptățit să ceară consultanță barourilor în acest sens sau să le alerteze în legătură cu încălcarea principiilor de bază ale avocaturii.

IV. Incompatibilități și interdicții

Scopul general al prevederilor care exclud avocații de la exercitarea altor profesii sau activități rezidă în protejarea acestora de diferite influențe ce ar putea afecta independența avocatului sau rolul său în administrarea justiției.

Exercitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu orice activitate ce ar pune în pericol valorile fundamentale ale profesiei de avocat și încrederea publicului față de avocați. Cazurile de incompatibilitate sunt prevăzute de legea specială a profesiei de avocat și de reglementările profesionale.

Exercițiul profesiei de avocat poate fi supus unor interdicții de reprezentare a clienților în fața unor instanțe sau ale autorității publice, cu care avocatul are sau a avut anumite legături, de natură să creeze suspiciuni privind obiectivitatea acelor instanțe sau alte autorități.

V. Publicitatea și comunicarea cu mass media⁵

1. Publicitatea

Termenul „Publicitate” se referă la orice forma de prezentare a activității și serviciilor avocațiale, în scopul promovării acestora în fața publicului.

Publicitatea nu include comunicările făcute de avocat, în virtutea libertății sale de exprimare și în scopul apărării intereselor clientului ori a participării avocatului la o dezbateră cu privire la chestiuni de interes public.

Avocatul este autorizat să informeze publicul asupra serviciilor pe care le oferă, sub condiția ca informația să fie fidelă, obiectivă și veridică și să respecte principiile esențiale ale profesiei, reglementările profesionale și regulile unei concurențe loiale și oneste.

Publicitatea unui avocat sau a unei societăți de avocatură, indiferent de media utilizată - în presa, radio, televiziune, platforme online, prin comunicare electronică ori prin alt mijloc - este autorizată în măsura în care nu conține informații false ori care ar putea induce publicul în eroare sau ar afecta imaginea profesiei ori reputația colegilor.

Orice informații ori imagini transmise prin comunicări făcute de avocat trebuie să corespundă unor criterii obiective de verificare a veridicității.

Comunicările avocatului nu pot conține:

- a. garanția rezultatului;
- b. mențiuni comparative și denigratoare;
- c. orice referire la funcții sau activități care nu au legătură cu exercitarea profesiei de avocat, precum și orice referire la rolurile juridictionale ori în cadrul altor autorități publice;
- d. mențiuni privind rezultatele obținute, numărul de dosare, cifra sa de afaceri sau procentajul său de succes.

⁵**Notă explicativă:** Textul propus conține numai reguli generale, astfel încât să se poată plia flexibil pe evoluția legislativă. Este foarte important distincția între publicitate și comunicare, confundate foarte des. Urmează ca în reglementările profesiei să se facă precizările specifice diferitelor mijloace și forme de publicitate

În promovarea serviciilor sale, avocatul nu se poate folosi de notorietatea clientului său. Avocatul poate menționa identitatea clientului în comunicările sale, cu condiția să fie în interesul clientului și să aibă acordul acestuia.

Avocatul care menționează onorarii, în comunicările sale, trebuie să o facă în mod explicit și clar.

2. Relația avocatului cu mass media

În relația cu mass media, avocatul beneficiază de toate garanțiile libertății de exprimare și are dreptul să intervină, prin intermediul mijloacelor mass media, oricând este vorba de apărarea intereselor legitime ale clientului său, apărarea interesului public ori a profesiei de avocat.

Avocatul trebuie să țină cont că specificul libertății sale de exprimare derivă din statutul specific al profesiei de avocat, care implică respectarea principiilor esențiale ale profesiei și, în același timp, de caracterul de interes public al profesiei de avocat, decurgând din integrarea acesteia în sistemul judiciar ca profesie conexasă celei de magistrat. În acest sens, avocatul va manifesta prudență și rețineră în legătură cu informațiile pe care le oferă presei, astfel încât să nu încalce regulile confidențialității, secretul anchetei ori care ar putea știrbi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

În apărarea publică a clientului său, avocatul nu este în drept să încalce prezumția de nevinovăție ori alte drepturi fundamentale ale părții adverse.

Publicarea unor articole de presă sau programe plătite de către avocat, prezentate ca informații obiective, este interzisă.

VI. Relațiile avocaților cu clienții

Prevederile prezentului Cod privind raporturile din avocat și client se aplică în toate situațiile în care se solicită avocatului prestarea serviciilor sale profesionale indiferent dacă s-a încheiat sau nu un contract de asistență juridică, potrivit legii.

Relațiile dintre avocat și clienții săi se bazează pe onestitate, probitate, corectitudine, sinceritate, loialitate și confidențialitate.

Orice persoană are dreptul să-și aleagă avocatul în mod liber, cu excepția cazurilor în care se solicită asistență judiciară gratuită, ori asistența juridică prin avocat se acordă ca o modalitate a ajutorului public judiciar, iar legea permite desemnarea unui avocat de către organele profesiei de avocat.

Orice avocat are dreptul să accepte sau să refuze un client, fără a fi obligat să dea explicații cu privire la motivele de refuz. Pentru a preveni prejudicierea clientului, avocatul nu își poate exercita dreptul de refuz astfel încât clientul să nu mai poată găsi altă modalitate de a fi asistat juridic efectiv într-un termen util.

1. Apărarea intereselor legitime ale clientului

La baza relației avocat - client stă apărarea intereselor clientului, care vor avea prioritate față de orice alte interese, inclusiv față de interesele avocatului, ale confrăților săi sau ale statului.

În nici un caz, avocatul nu va prejudicia interesul clientului, nu va putea depune denunț sau mărturiile împotriva acestuia, nu poate furniza relații niciunei autorități sau persoane cu privire la cauza care i-a fost încredințată.

Avocatul poate acționa doar în limitele legii și ale mandatului încredințat pentru conservarea, apărarea și realizarea efectivă a drepturilor și a intereselor legitime ale clientului, în vederea aflării adevărului și a afirmării dreptății pentru clientul său.

Avocatul este obligat să se abțină de la consultarea, asistarea sau reprezentarea conștientă a unui client în activități infracționale.

Avocatul este apărât de răspunderea penală numai pentru susținerile făcute oral sau în scris în față instanțelor de judecată ori a altor autorități, dacă aceste susțineri sunt în legătură cu apărarea și sunt necesare stabilirii adevărului.

Avocatul nu este în drept să ascundă fapte infracționale ale clientului, prin susținerea unor neadevăruri ori prin orice alte mijloace oculte.

Avocatul este îndreptățit să se retragă imediat și să renunțe la asistarea și reprezentarea clientului în cazul în care acțiunile și scopurile clientului, deși aparent legale la începutul asistenței și/sau a reprezentării, se dovedesc pe parcursul acesteia ca fiind infracționale.

2. Etapa premergătoare încheierii contractului de asistență juridică

Înainte de încheierea unui contract de asistență juridică, avocatul va proceda la o verificare a identității persoanei care solicită serviciile avocațiale și va purta o discuție cu aceasta pentru a verifica dacă există conflict de interese sau un risc de conflict de interese, dacă are competența necesară să preia cauza respectivă, dacă există vreun risc ca independența sa-i fie știrbită sau orice alt motiv prevăzut de lege, Statut sau prezentul Cod deontologic care ar putea împiedica preluarea cazului.

În faza anterioară încheierii contractului de asistență juridică, comunicările între avocat și persoana care l-a solicitat sunt confidențiale, în egală măsură cu cele realizate ulterior, în executarea contractului de asistență juridică.

Avocatul nu este în drept să accepte o cauză în cazul în care consideră că nu poate asigura standardele de calitate a apărării, fie pentru că nu are competența necesară, fie din alte motive cum ar fi lipsa timpului necesar pregătirii și susținerii cazului.

În cazul în care apare evident, încă de la început, că nu sunt suficiente temeiuri legale pentru înaintarea cauzei, avocatul îl va informa pe client și îi va propune alte opțiuni de soluționare a cauzei, dacă acestea sunt mai bune pentru clientul său. În cazul în care clientul nu este de acord, avocatul nu va prelua cauza.

Nici înainte, nici după încheierea contractului de asistență juridică, avocatul nu va oferi niciun fel de garanții clientului, în afară de cele privind respectarea obligațiilor sale profesionale.

3. Contractul de asistență juridică

Contractul de asistență juridică poate fi încheiat în scris sau prin mijloace electronice. Contractul poate fi încheiat și verbal în situația în care încheierea unui contract scris este imposibilă din cauza nevoii urgente de furnizare a serviciilor de asistență juridică către client sau din alte motive care fac imposibilă încheierea unui contract scris sau electronic în timp util. În această situație, contractul scris va fi încheiat într-o perioadă de timp rezonabilă, după furnizarea serviciilor de asistență juridică.

4. Relația avocat - client pe parcursul soluționării cauzei clientului

Avocatul va oferi clientului o opinie legală și onestă cu privire la consecințele de fapt și juridice ale cazului, conform principiului competenței profesionale. El este dator să își sfătuiască clientul cu promptitudine, în mod onest, conștiincios, corect și cu diligență și să-l informeze cu privire la evoluția cazului ce i-a fost încredințat.

Avocatul este obligat să rămână independent și față de client și să nu acționeze decât conform legii și crezului său profesional. El trebuie să se abțină de la a face orice compromis de la convingerile sale profesionale pentru a fi pe placul clientului.

În cazul în care clientul nu este de acord cu opțiunile prezentate de avocat pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale clientului, avocatul trebuie să se abțină de la prestarea serviciilor avocațiale față de client.

Pe parcursul soluționării cauzei, avocatul va adopta poziția stabilită cu acordul clientului. Avocatul nu va face presiuni asupra clientului să adopte o anumită poziție, cum ar fi să-și recunoască vinovăția, dacă clientul nu o admite. În cazul în care poziția susținută de avocat în interesul clientului și cea a clientului devin ireconciliabile, avocatul este obligat să renunțe la caz.

Avocatul va respecta principiul legalității pe tot parcursul soluționării cauzei și nu va utiliza, în nicio circumstanță, metode ilegale pentru obținerea probelor sau pentru inducerea în eroare a instanțelor judecătorești, a oricăror alte autorități publice sau a publicului.

Dacă este cazul, la momentele oportune, avocatul trebuie să își consilieze clientul cu privire la posibilitatea soluționării unui conflict pe cale amiabilă sau printr-o cale legală alternativă, aptă a proteja drepturile și interesele legitime ale acestuia.

În cazul în care pe parcursul soluționării cazului apare un conflict de interese, avocatul este obligat să renunțe la caz.

5. Onorariile

Avocatul trebuie să îl informeze pe client, în mod clar și precis, cu privire la tot ceea ce cere cu titlu de onorariu, criteriile concrete în conformitate cu care cuantumul onorariului ar putea fi modificat pe parcursul contractului de asistență juridică, dacă este cazul.

Onorariul trebuie să fie echitabil și justificat. La stabilirea onorariului se vor avea în vedere factori precum: dificultatea, amploarea sau durata cazului, experiența și abilitățile profesionale ale avocatului, limitele de timp, nivelul de urgență și alți factori.

Când avocatul solicita varsarea unui acout cu titlu de avans asupra cheltuielilor și/sau a onorariilor, acesta nu trebuie să depășească o estimare rezonabilă a onorariilor și a cheltuielilor probabile pe care cauza le implică.

În caz de neplata a onorariului sau a avansului solicitat, la termenul convenit cu clientul, avocatul poate să renunțe să se mai ocupe de cauza sau se poate retrage, conform dispozițiilor legale sau a prevederilor contractuale.

Avocatul nu poate să-și fixeze onorariile pe baza unui pact "de quota litis". Pactul "de quota litis" este o convenție încheiată între avocat și clientul său, înainte de încheierea definitivă a unei cauze de interes pentru respectivul client, convenție prin care clientul se angajează să îi verse avocatului o parte din ceea ce rezultă de pe urma cauzei, fie că aceasta constă într-o sumă de bani, fie în orice alt bun sau valoare.

În cazul în care clientul este susceptibil să beneficieze de asistență gratuită, avocatul are obligația să-l informeze despre aceasta.

6. Împărțirea onorariilor cu o persoană care nu este avocat

Avocatului îi este interzis să își împartă onorariile cu o persoană care nu este avocat, cu excepția cazului în care reglementările profesionale permit conlucrarea cu experți sau alți specialiști, impusă de natura, obiectul, complexitatea și dificultatea cazului

7. Fondurile clienților

Avocatul va ține distinct evidența bunurilor aparținând clienților săi sau unor terțe părți care i-au fost încredințate în legătură cu exercitarea profesiei.

Avocatul ține registre complete și corecte a tuturor operațiunilor efectuate cu fondurile clienților, făcând distincție între aceste fonduri și alte sume pe care le deține.

8. Responsabilitatea avocatului față de client

Avocatul își asumă personal răspunderea pentru misiunea care i-a fost încredințată.

Răspunderea avocatului poate fi limitată prin clauzele contractului de asistență juridică.

Avocatul este obligat să se asigure de răspundere profesională. Societatea va încheia contracte de asigurare profesională în nume propriu și pentru fiecare avocat care își exercită profesia în cadrul acesteia.

9. Rezilierea contractului de asistență juridică

În afara cazurilor prevăzute de lege sau de părți, contractul de asistență juridică încetează prin renunțarea unilaterală a clientului sau, după caz, a avocatului.

Avocatul poate renunța unilateral la contractul de asistență juridică numai pentru motive justificate potrivit legii, statutului, normelor deontologice sau clauzelor contractuale.

Clientul poate rezilia contractul de asistență juridică în orice moment, cu condiția despăgubirii avocatului pentru serviciile prestate până la acel moment.

Regulile privind relația avocaților cu clienții, prevăzute în prezentul Cod, se aplică în oricare dintre situațiile în care avocatul este solicitat să asigure prestații profesionale, indiferent dacă s-a încheiat sau nu un contract de asistență juridică în care se concretizează felul și natura prestațiilor profesionale.

VII. Relația avocaților cu magistrații și alte autorități publice

Avocatul va da dovada de respect și de loialitate față de magistrați și va pretinde același comportament din partea acestora.

Avocatul nu trebuie, în nici un moment, să furnizeze magistratului, cu bună știință, o informație falsă ori vreo informație de natură să îl inducă pe acesta în eroare.

Avocatul care participă la o procedură judiciară trebuie să respecte regulile de conduită aplicabile în cadrul autorității respective. Nicio regulă deontologică aparținând unei autorități nu poate limita obligațiile avocatului de apărare a intereselor clientului pe toate căile legitime.

În cazul unor încălcări ale normelor procesuale de către magistrați, precum și în cazul încălcărilor Codului Deontologic de către magistrați, avocatul poate obiecta prin toate căile legitime și, când este necesar, poate depune plângeri la organismele competente. Conflictele avocatului cu magistrații sau cu alte autorități publice se aduc de îndată de către acesta la cunoștința decanului baroului, care va decide dacă este cazul să fie luate măsuri și de către barou.

Avocatul își va apăra clientul în fața instanței și a altor autorități publice, conform legii și deontologiei profesiei de avocat, fără a ține cont de vreo consecință de orice fel ce l-ar putea privi pe el sau pe oricare alta persoană.

Normele aplicabile în cazul relațiilor dintre un avocat și un magistrat se aplică, în egala măsură, și în cadrul relațiilor avocatului cu arbitrii și cu orice altă autoritate publică.

VIII. Relațiile între avocați

Relațiile dintre avocați sunt bazate pe loialitate, încredere și respect reciproc și impun un comportament adecvat menținerii reputației profesiei.

Avocatul se comportă în mod loial față de partea adversă, respectând principiul contradictorialității, dreptul apărare și dreptul la un proces echitabil al acesteia, precum și regulile procedurale.

Avocatul nu va minți și nu va încerca să-l inducă în eroare pe avocatul părți adverse.

Avocatul nu poate intra în relație directă cu o persoană, cu privire la o anumită cauză, atunci când știe că respectiva persoană este reprezentată sau asistată de un alt avocat, exceptând cazul în care are acordul confratelui său.

Avocatul nu poate divulga comunicările confidențiale cu confrății săi, cum ar fi propuneri de soluționare amiabilă, decât în condițiile agreeate de ambele părți.

Avocatul nu va face, în niciun context, declarații care degradează demnitatea altui avocat sau deteriorează reputația profesională a acestuia.

Avocatul nu poate nici să pretindă și nici să accepte din partea unui alt avocat sau din partea vreunui terț un onorariu, un comision sau vreo altă compensație pentru faptul că a recomandat un avocat unui client sau că a trimis un client la un avocat.

Avocatul este obligat să respecte regulile unei concurențe loiale și oneste și să evite orice practici anticoncurențiale prevăzute de lege.

Conflictele între avocați se soluționează conform reglementărilor profesiei.

IX. Relațiile interprofesionale

Avocatul trebuie să se abțină să preia cazuri ce nu intră în exercițiul atribuțiilor sale profesionale și nu sunt de competența sa profesională, ci de competența altor profesii. Totuși, dacă în exercitarea atribuțiilor sale profesionale apare nevoia de a se sfătui cu alți specialiști sau experți, și este nevoie de contribuția acestora, avocatul are dreptul să încheie convenții de colaborare cu aceștia.

Convențiile de colaborare interprofesională încheiate de avocat vor asigura independența profesională, patrimonială și deontologia profesiei de avocat.

Avocații vor da dovadă de respect față de membrii altor profesii cu care intră în relații de conlucrare interprofesională, întreținând un dialog real și onest cu aceștia, inclusiv pentru prevenirea conflictului de interese și pentru respectarea strictă a secretului profesional.

Avocatul trebuie să fie și să rămână independent în cadrul conlucrărilor interprofesionale pentru furnizarea de servicii profesionale integrate. Aceasta înseamnă că el trebuie să fie liber în sens intelectual și economic, astfel încât să ofere clienților soluții neinfluențate de interesele grupării interprofesionale sau ale altor profesioniști din cadrul altor servicii juridice sau conexe.

Avocatul trebuie să se ghideze numai după conștiința sa profesională și crezul său profesional și să nu să accepte presiuni nepotrivite din partea persoanelor cu care conlucrează profesional. În egală măsură, avocatul nu va face presiuni nepotrivite asupra celorlalți profesioniști cu care intră în contact în cadrul colaborării interprofesionale.

Avocatul nu va depăși limitele exercițiului strict profesional prin suprapunerea obligațiilor sale contractuale cu cele ale altor profesioniști cu care conlucrează, astfel încât să poată da naștere unei răspunderi solidare cu aceștia.

Avocatul își va asuma individual răspunderea față de client, față de profesioniștii cu care intră în contact și față de statul român, numai pentru munca prestată de el însuși, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege.

X. Deontologia în relațiile profesionale transnaționale

În activitățile profesionale transnaționale avocatului român i se aplică prevederile Codului deontologic al avocaților europeni și regulile deontologice ale baroului pe raza căruia se prestează servicii profesionale ocazionale, în cazul în care nu există reglementări contrarii.

Cooperarea avocaților români cu avocații din State Membre ale Uniunii Europene și ale Spațiului Economic European are la bază Carta principiilor fundamentale ale avocatului European și Codul Deontologic al avocaților europeni, care au menirea de a minimiza și, în măsura în care este posibil, de a exclude problemele ce pot apărea din „deontologia dublă”, adică aplicarea a mai mult de un set de norme naționale potențial conflictuale la una și aceeași situație.

✂